

Informace

Dne 8. prosince 2006 byly vyměněny ratifikační listiny ke Smlouvě mezi Českou republikou a Republikou Makedonie o sociálním zabezpečení. Podle svého článku 43 Smlouva vstupuje v platnost prvního dne měsíce následujícího po měsíci, v němž došlo k výměně ratifikačních listin, tedy dne 1. ledna 2007. Téhož dne nabude účinnosti i Správní ujednání k jejímu provádění. *Současně ve vztahu k Makedonii pozbude platnosti Úmluva mezi Československou republikou a Federativní lidovou republikou Jugoslávií o sociálním pojištění ze dne 22. května 1957 a Správní dohoda o jejím provádění.*

Nová Smlouva je standardním typem dvoustranné smlouvy používaným v mezinárodní praxi. Respektuje základní principy obsažené v nařízeních EU, mnohostranných konvencích i bilaterálních smlouvách, tj. rovnost nakládání s občany druhého státu, sčítání pojistných dob pro nárok na dávky, vyloučení dvojího pojištění a výplata dávek do ciziny.

Vztahuje se na všechna odvětví sociálního zabezpečení, jež jsou obvykle mezinárodními smlouvami koordinována (tj. zdravotní péče, peněžité dávky v nemoci a v mateřství, důchody, dávky v nezaměstnanosti a přídatky na děti).

Za zásadní změnu, kterou Smlouva přináší, je třeba považovat úpravu v oblasti poskytování zdravotní péče. *(Podle Úmluvy z roku 1957 byla zdravotní péče poskytována v plném rozsahu bezplatně pokud se osoby zdržovaly na území druhého státu trvale nebo v souvislosti se zaměstnáním; v ostatních případech jen v nezbytném rozsahu, ale rovněž bez vzájemné úhrady. Náklady nesl stát, v němž byla zdravotní péče poskytnuta.)*

Nová Smlouva s Makedonií vychází z principu zachování nároku na poskytnutí zdravotní péče při pobytu na území druhého státu, ale v zásadě omezuje její poskytnutí pouze na nezbytný rozsah. Výjimkou jsou důchodci pobírající důchod pouze od jednoho státu s bydlištěm ve státě druhém – v jejich případě bude zdravotní péče poskytována v plném rozsahu. Náklady zdravotní péče již neponese stát, nýbrž příslušná zdravotní pojišťovna za své pojištěnce.

Pokud jde o oblast důchodů, zůstává v podstatě beze změny – úprava této oblasti obsažená v Úmluvě z roku 1957 již byla na úrovni odpovídající současným požadavkům mezinárodní smluvní praxe. Tzn., že v této oblasti Smlouva vychází z obecného principu smluvních úprav, podle něhož každý ze smluvních států poskytuje důchod odpovídající době pojištění získané podle jeho právních předpisů. Na stejném principu však již byla založena úprava důchodů i v Úmluvě z roku 1957 a nová Smlouva tedy v této oblasti nepřináší věcnou změnu, ale pouze modernější a přesnější formulace.

Nárok na dávky v nezaměstnanosti zajistí Smlouva oprávněné osobě s přihlédnutím k předchozím dobám pojištění ve druhém smluvním státě. Úpravu dávek v nezaměstnanosti charakterizuje jejich poskytování ve státě, kde byla osoba pojištěna a kde ztratila zaměstnání, avšak pouze pokud se na jeho území legálně zdržuje. Do druhého smluvního státu tyto dávky nebudou převáděny.

Pokud jde o přídatky na dítě Smlouva stanoví, že bude přiznáván v souladu s právními předpisy státu, na jehož území má dítě bydliště.